

Každé shromáždění mládeže přisuzuje trochu domýšlivosti přistárlym přednášečům, kteří spěchají prolíti svá slova právě v den, kdy je tak krásně.

Objektivně bylo na Řadově oblačno se sklonem k prškám a zima, ale kalendář a barometr dvacetiletých ukazuje bez přestání na pohodu, a tak sotva jsem přijel, ujišťovali mě o krásném počasí. Tento rozpor považoval jsem za rozpor generační a z nesnášenlivosti (k níž jsme zavázáni vzhledem ke tvrzení nerozumných revuí a knih) hledal jsem na tváři studentek znaky ošklivosti (neboť se kdysi věřilo, že jenom ošklivé dívky se oddávají prázdninovému školství) a u studentů znaky tísnivých rozpaků, předstíraného zájmu, znaky upjatosti, nudy, neomaleného chování a všechno to, co jsme tak zevrubně poznali na svých školách a výletech. Ale ani jediná ze starých zkušeností nebyla potvrzena. Mladí lidé si vedli jak náleží prostě a vesele. Poslouchajíce hudebního skladatele, architekta a konečně politiky, projevovali orientaci, zájem a především vědomosti. To není více než dobré mravy a inteligence, avšak co na Řadově jímá, je právě duch, který vládne táborem. V nepříznivých polohách vzdělávacích a v pásmech etosu hrozí věčné nebezpečí nedomrlosti, společnost dívek a mladých mužů ohrožuje křečovitá snaha líbiti se; jakým zázrakem je Řadov ušetřen nudy a nevkusu? Odkud zdvořilá úcta jež se nehrozí obřadnosti a nezneužívá jí? (Kolik toporného úsilí by vybavila škola, sbor senátorů či hasičů, kdyby vztyčovali vlajku!)

Zdá se, že dobrá forma a takt je dar Řadova. Tábor jí po americku za zvuků domácího rozhlásku, ale tu a tam zprávy a věci programu musí ustoupiti sborovému sdělení, že se omáčka nepovedla, a opět vtipu, který se právě zrodil.

Studenti Etického hnutí jsou z historických zemí i ze Slo-

venska, náležejí různým společenským třídám, a přece shromáždění imponuje jako tábor. Duch a řád tohoto místa je dosti silný, aby zvládl i příchodzí a vnutil jim tempo mladosti. Přesvědčí vás, že je vlahá noc, kdy je s výhodou spáti pod stanem či ve větrné chýši, že je líbezné slyšeti v noci dunění vlaků, mýti se v řece, hráti v míčové hry, přesvědčí vás, že mnohé pošetilosti jsou krásné.

Viděl jsem decentní hosty seděti při řadovském ohni s koleny pod bradou, byli okouzleni. Chodili co nejnepohodlněji kouřit doutníky do vyhrazeného stanu, a když byl čas zpěvu, snad i zpívali.

Večer se po skupinách říkaly verše. Vždy znovu jsem slyšel Nezvala, básníka svého srdce, a tu (jakkoliv je současné mládí méně divé, méně morousovité a formálnější, jakkoliv má právo odmítnouti tuto snahu) přece jsem uvěřil, že při rozdílu dvaceti či třiceti let ještě se dohodneme.